

Problema 1 Fie $(\pi_k)_{k \in \mathbb{N}}$ polinoamele ortogonale Legendre monice.

(a) Arătați că polinoamele

$$\pi_k^+(t^2) = \pi_{2k}(t),$$

sau echivalent

$$\pi_k^+(u) = \pi_{2k}(t)|_{t^2=u}$$

sunt ortogonale monice pe $[0, 1]$ în raport cu ponderea $w(t) = \frac{1}{\sqrt{t}}$. (1p)

(b) Stabiliți formula de cuadratură

$$\int_0^1 \frac{1}{\sqrt{x}} f(x) dx = 2 \sum_{k=1}^n A_k f(t_k^2) + R_n(f),$$

unde A_k și t_k , $k = 1, \dots, 2n$ sunt coeficienții și respectiv nodurile formulei de cuadratură Gauss-Legendre cu $2n$ noduri. (2p)

(c) Implementați o formulă de cuadratură de tip Gauss pentru integrala $\int_0^1 \frac{1}{\sqrt{x}} f(x) dx$ folosind ideea de la punctul (b). (2p)

(d) Folosind formula de la punctul (c) calculați $\int_0^1 \frac{\sin(x)}{\sqrt{x}} dx$ cu 8 zecimale exacte. (1p)

Soluție. Vom face schimbarea de variabilă $u = t^2$.

(a) Deoarece

$$\begin{aligned} 0 &= \int_{-1}^1 \pi_{2k}(t) \pi_{2j}(t) dt = \int_0^1 \pi_k^+(t^2) \pi_j^+(t^2) dt \\ &= 2 \int_0^1 \frac{\pi_k^+(u) \pi_j^+(u)}{2\sqrt{u}} du, \end{aligned}$$

rezultă ortogonalitatea dorită.

(b) Schimbarea de variabilă $t = u^2$, $dt = 2udu$,

$$\int_0^1 \frac{1}{\sqrt{t}} f(t) dt = 2 \int_0^1 \frac{1}{u} f(u^2) u du = \int_{-1}^1 f(u^2) du.$$

Folosind acum formula Gauss-Legendre cu $2n$ noduri, se obține

$$\int_0^1 \frac{1}{\sqrt{t}} f(t) dt = \int_{-1}^1 f(u^2) du = \sum_{k=1}^{2n} A_k f(t_k^2) + R_{2n}(f).$$

Ținând cont de simetria formulei Gauss-Hermite, avem $t_k = -t_{n-k}$ și $A_k = A_{n-k}$, $k = 1, \dots, 2n$ rezultă $t_k^2 = t_{n-k}^2$ și

$$\sum_{k=1}^{2n} A_k f(t_k^2) = 2 \sum_{k=1}^n A_k f(t_k^2).$$

Pentru rest, dacă $f \in C^{4n}[-1, 1]$, există $\xi \in (-1, 1)$ astfel încât

$$R_n(f) = \frac{f^{(4n)}(\xi)}{(4n)!} \int_{-1}^1 [\pi_{2n}(t)]^2 dt.$$

- (c) Folosim Gauss-Legendre; noile noduri vor fi t_k^2 , iar noi coeficienți $2A_k$, $k = 1, \dots, n$. Vezi sursa de mai jos.

```
function [gn,gc] = Gauss_rsqrtn
%GAUSS_RSQRT Gauss formula for w(t)=t^(-1/2)
% uses Legendre polynomials
[nds,coeffs]=Gauss_Legendre(2*n);
gn=nds(1:n).^2;
gc=2*coeffs(1:n);
end
```

- (d) Vezi sursa.

```
%Calculeza \int_0^1 1/sqrt(x)f(x)dx
%cu ajutorul polinoamelor Legendre
f=@(x) sin(x);
[gn,gc]=Gauss_rsqrtn(20);
vi=vquad(gn,gc,f)
[gn2,gc2]=Gauss_Jacobi_ab(20,0,-1/2,0,1);
vi2=vquad(gn2,gc2,f)
```

Rezultate pentru 20 de noduri

```
>> testexamen_rsqrtn
vi =
0.620536603446762
vi2 =
0.620536603446762
```

■

Problema 2 Dorim să calculăm $\frac{1}{\sqrt{a}}$, pentru $a > 0$.

- (a) Pornind de la o ecuație convenabilă și folosind metoda lui Newton, deduceți o metodă pentru calculul lui $\frac{1}{\sqrt{a}}$. (1p)
- (b) Pentru ce valori ale lui x_0 metoda converge? (1p)
- (c) Folosiți iterația de la (a) pentru a da o metodă de calcul al radicalului fără împărțiri. (1p).

Soluție.

(a) Relația de recurență: $f(x) = \frac{1}{x^2} - a$,

$$x_{n+1} = x_n - \frac{f(x_n)}{f'(x_n)} = \frac{1}{2}x_n (3 - ax_n^2).$$

(b) Scriem iterația sub forma $x_{n+1} = F(x_n)$ cu $F(x) = \frac{1}{2}x(3 - ax^2)$ și ținând cont că $x > 0$ și $|F'(x)| < 1$ se obține $x_0 \in \left(\frac{\sqrt{3}}{3\sqrt{a}}, \frac{\sqrt{15}}{3\sqrt{a}}\right)$. Acestea sunt condiții suficiente. Se poate obține o delimitare mai largă se obține impunând condiția $F(x) > 0$. Dacă $0 < x_0 < \frac{1}{\sqrt{a}}$, convergența este monotonă (șirul iterațiilor este crescător și mărginit superior de soluție). Totuși pentru x_0 apropiat de 0 se poate obține soluția falsă 0. Dacă $x_0 > \frac{1}{\sqrt{a}}$, trebuie ca $F(x_0) > 0$. Se obține $x_0 < \sqrt{\frac{3}{a}}$.

(c) Odată aproximat $\frac{1}{\sqrt{a}}$, $\sqrt{a} = a\frac{1}{\sqrt{a}} \approx ax_n$.

■